

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Klima_Ladislav-V_lete_roku_1902.pdb

PDB Name: V létě roku 1902

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXT

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 16.8.1973

Modification Date: 16.8.1973

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

V létě roku 1902

Ladislav Klíma

V létě 1902 mnoho hluku způsobil proces se slečnou Sentou G. v Torinu, obžalovanou z vraždy své mladé přítelkyně. Žaloba vinila ji ze sapfické lásky k ní a z vraždy z vilnosti - jednoho večera v hlubokém lese. Mnohé okolnosti svědčily proti ní, ale skutečného důkazu zde nebylo. Přesto byla Senta G. odsouzena k smrti; hlavní, tajnou příčinou byl jistě dojem, jímž působila démonická, zarážející tvář její a její hrdé, chladné, vši obvyklé zkroušenosti obžalovaných prosté počínání; a pak i to, že bylo zde temné podezření, že mimo tento zločin dopustila se dříve ještě dvou vražd. Milostí monarchy dostala dvacetiletý žalář. Já, bydlící tenkrát v Neapoli, cítil jsem se být hned, když jsem o některých podrobnostech případu tohoto četl, uchvácen tajemnou, mocnou přitažlivostí k dámě té. - Co mohlo být příčinou její? Částečně jistě shoda inklinací - narodil jsem se nesporně se silnými zločineckými instinkty; částečně romantičnost případu toho a tajemnost jeho; i doslech, že obžalovaná je dámou nanejvýš krásnou a zajímavou; a zajisté i v míře ne nejmenší sadistický soucit s čarou, ted' trpící bytostí. Ale hlavní příčinou bylo zajisté ještě něco nevysvětlitelného, telepatická sympatie duší... Vždyť ne jednou dříve v podobných případech cítil jsem k ženě teplý zájem, ale nikdy dosud cit tak silný, záhadně téměř z ničeho povstávající. Cítil jsem jej ještě dříve, než užíval jsem v časopisech její portret. A ted' zesílil ještě nesmírně. Byla to tvář dívky asi dvaadvacetileté, dokonale krásných tahů římských, až na to, že linula se z nich nanejvýš dráždící teplota passivity a srdce, římskému typu cizí. Ó jak čarovně snoubila se v nich s výrazem síly čistě ženské, té neskonale dojemné, čarovné ženské síly! Jaká dno duše rozdrásávající tajemnost utrpení lila se sladce, mocně ze zázračných sametových očí tak unyle a přece pevně, časem, jak zdálo se, ohnivě a

přímo divoce planoucích ! Jak nevýslovně rozkošně spaly na sobě malinké rtíky, s dětským nevinným výrazem! Ta chvějná něha, to mysterium vyšší ženskosti z každého tahu jejího vyzařující! Hlava zatočila se mi chvílemi při pohledu na tento obrázek : "Ó, přece jsou vyšší bytosti v tomto světě bídném, odsouzené, aby zde trpěly s námi, obyčejnými červy v prachu!" myslil jsem si při tom; jak jsem šťasten, že žije se mnou na téže hroudě, že snad někdy vzduch, který pobyl v jejích božských plících, vnikal až ke mně, že přáno mně bylo jej ssát! A ona - ona úpí teď ve vězení! Proč bych já, já, nenesl s rozkoší všechny bolesti, které osud mně uštěďruje?" Zamiloval jsem se do ní tak jen, jak možno se zamilovat do toho, jejíž osobně známe. Myšlenka na ni mocně mně vždy duši sladkobolně rozvlnila.

Byly hodiny, kdy jsem z toho zuřil. Velmi často navštěvovala nejsladší mé sny. A i ve bdění měl jsem často ilusi, že za mnou stojí, že proti mně sedí, halucinačně skoro slyšel jsem dvakrát její šepot - jednou slova: "Ó, tebe miluji, tys volný jako já! ne otrocky statečný jako všichni ti "rytířští mužové" - ne ! samostatný proti celé společnosti, tys Bůh!"

Tento stav trval asi dva měsíce. Byl jsem v silném pokušení odjetí do V., kde byla vězněna a pokusit se poznat ji. Ale netečnost je v duchu lidském silnější snad mocí než síla . . .

Pak vašeň má povychladla. - Příští dva roky několikrát jsem četl v novinách podrobnosti o jejím vězení, o tom, jak je snáší. Jak, stále vážná a chmurná, všechnu hanbu a utrpení nese mlčky, neusměje se nikdy, ale též slzy neuroní. Pokaždé vlila tato zpráva něco oleje do matně blikající mé vašeň.

A třetího roku nečetl jsem o ní již pranic. A zapomínal jsem a téměř zapomenul jako na vše zapomínáme a zapomeneme.

Uplynulo pět roků od jejího odsouzení.

Bydlel jsem v dosti velkém městě, rozkládajícím se usměvavě na ohromné rovině. Jen skupina nevysokých pahorků asi 15 km2 veliká, cele zalesněná, jejíž východní strana počínala za městem již asi deset minut, ji okrašlovala.

Brzo po usídlení svém ve městě zamiloval jsem se do toho pahorkatého lesa jako sotva kdy do kterého koutku v přírodě . . . Již značná blízkost lesa u většího města má v sobě cosi poetického, ale tento les byl mimo to tak krásný, lahodný, zvláštní! Nebudu tento dojem svůj blíže líčit, podotýkám jen, že doprovázela jej v mysli mé zcela nevyslovitelná nálada, vyvírající snad z bůhvíjakých snových nebo praegentních vzpomínek . . . Nevím, co to bylo, co vléval do mne pohled do temných, svěže zelených lůn lesíků, co zář lučin mezi pahorky tak tichá, tak hladká, tak mírná. Bylo to tajemně nevyslovitelné, ale tak sladké ! ale vím, že musil jsem považovat tento les za zvláštní, divem povstalou bytost, že tento les zdál se mně zde tím původním a pahorky teprve druhotným: že ony jen proto se rozvlnily nepřírozně na širé rovině, aby les stal se tím skvostnějším.

Bylo krásné červnové odpoledne. Ani mráček nekalil temný azur. A přece jeden : malinký, polokulovitý nad východem - první čtvrt měsíční, druhé strašidelné slunečko dne - tajemné druhé hodiny odpolední - Ubíral jsem se ve šťastné, snivé náladě tímto lesem - hned černými jeho lůny, hned pasekami a plochými lučinami mezi kopci, potůčky oživovanými, půvabnými, za rejdiště pro tanec vil stvořenými . . . hned do kopců, hned po rovinkách . . . A stále více dopadalo na mne něco poetického, mne jemně si podmaňujícího -

A musil jsem stále myslet na ubohou Sentu . . .

Zas po dlouhé době. Všechny čarovné vzpomínky ožívaly, sletovaly se na mne proti mé vůli, že jsem se tomu divil. Zas ožívaly všechny jednotlivosti onoho zázračného léta, jakoby z hrobu vyvolány kouzelným dechem jejího jména; zase spala na zahradách tichá zář slunce, jiná než záře všech jiných let, dýšící všemi vůněmi a tušeními a tajemstvími; zase s křikem vzbouzely se v duši všechny tehdejší vůně - - ty nejtajemnější vůně léta, mnohem hlubší a čarovnější než jarní - a slévaly se mysticky v jedno s čarodějkou, která jim vdechla hlubší duši . . . Zase divem překlopil se nazpět kus minulosti, zazářil tu jako skutečný, ale kouzelnější, svítivější - a duše má zachvěla se nejsladčí ze všech hrůz: hrůzou minulosti, času, Živého - Mrtvého - propasti Všetajemství.

Ale záchvěv přešel a myšlenky mé vrátily se znovu ke sladším a lehčím vzpomínkám. Vcházel jsem právě z lesa do údolí se smaragdovým dnem, až sto metrů širokým . . . Sladce zurčel a zvonil jím potůček, jako shluky objímajících se milenců tmavěly se roztroušené přede mnou skupiny stromů. Vůně se zdvojnásobily, ticho stalo se hlubším. Pěšinou uprostřed louky šel jsem kupředu -

A vzpomínky mé zase rychle sílily, nevysvětlitelně tak, skoro zázračně rychle - neboť po velmi intenzivních, myšlenkových blescích nastává jakési vyčerpání, a vracení se do tišších, sladkých kolejí nenastává bez přechodu. Skoro náhle zavalila mne zas opojná slast oné doby, že v spáncích se mně to rozbušilo, - a vše bylo tak cizí, jako zvenčí na mne hozené. - Senta - Senta šeptalo listoví stromů, van teplého vzduchu zdál se mi být jejím dechem, jež cítit tolik jsem se natoužil, vůně ted', zcela tytéž jako tehdejší, mysticky změnily se v její rozzařenou bytost - a náhle vyvstal mi v duši zcela neobyčejně ostře její obraz z novin . . . A fantasie přikouzlila k němu hned bílý oděv na svědném, vysokém, štíhlém těle - viděl jsem ji celou v duši tak nevyslovně jasně, že až se mně vše v ní zatemnilo - nebesky hrozný okamžik - nevím, co se v tu chvíli vlastně se mnou dělo

- ale rázem spatřil jsem ji očima, deset kroků před sebou, z hustého nitra skupiny stromů - Byla to její bledá, kouzelná tvář! Zcela! - Byl to tentýž liliový oděv, který jsem právě v obraznosti zřel ! Kráčela úzkou pěšinou ke mně.

Co jsem hlavně cítil - bylo leknutí, byla i jistá hrůza. Myslím, že nepochyboval jsem, že je to přízrak, možno-li mluvit o nepochybování ve stavu šíleného zmatení. Šla těsně vedle mne, zřetelně jsem pocítil lehký dotek jejího oděvu na své ruce. Šla jaksi kolísavě, hleděla mi v oči a myslím, že pohled její musel být velice plachý a podivný, - když později mohl jsem se rozpomenout, že na mne učinil dojem plachosti - ve stavu děsného omámení.

Přešla. Zůstal jsem stát, ale nehleděl jsem za ní. Aspoň minutu mohlo trvat, než probral jsem se ze své narkosy a ohlédl se. Spatřil jsem ji ještě na okamžik, pak zmizela za skupinou stromů. "Je možno, že ji ještě uvidím?" otázal jsem se, snaže se přijít k jasnému myšlení. Šel jsem dále - vzdaluje se od ní. Jíti hned za ní, vidět jí opět tvář - nebyl bych v tu chvíli naprosto nalezl odvahu.

Zanedlouho přišel jsem zase zcela k sobě a pocítil jsem neobyčejnou nevypověditelnou touhu. "Musím za ní !" řekl jsem si, "ať přízrak, ať skutečnou, musím ji vidět, musím ji oslovit! Ó, má Sento ! I přízrak - jsi to pořád ty ! A jak sladké s přízrakem mluvit, sladší, čarovnější než se skutečnou !"

Hoře skoro bojechtivou odvahou co nejrychleji dal jsem se nazpět ; ale zřetelně jsem cítil, jako by dole v údolí duše válely se husté, divné mlhy. A za chvíli užírl jsem ji opět. Zajásal jsem ale zároveň jsem se i lekl. - Za chvíli se ohlédla, Já bezděky zmínil krok . . . Postála chvíli, jako nerozhodnuta - ale pak rychle dala se stranou přes palouk a zmizela v lese, ohlédnuvši se za mnou ještě jednou.

Téměř jsem běžel za ní. Vešla do lesa po úzké stezce, doufal jsem, že ji tam ihned dohoním. Ale vkročiv dovnitř, neviděl jsem ji . . . Běžel jsem dále, napínal zrak i sluch - nikde stopy po ní ! A les nebyl přece tak hustý. - Počal se ve mně vynořovat divný děs - vše zhrozivělo, zdálo se mi, že něco nestvůrného z toho lesa mne zavalí, zadusí . . . Spěchal jsem nejkratší cestou ven a byl jsem rád, když jsem stál v polích.

S počátku jsem nepochyboval, že to byla halucinace, vyvolaná předrážděnou fantasií, velmi silným fantasmatem. Ale ponenáhlu vznikala ve mně myšlenka stále silněji se zakotvujíc, že mohla to být přece jen bytost reálná. Což nemohlo se stát, že blízkost dámy, ať už Senty samé nebo ženy jí tělesně a tedy i duševně strašně podobné, již od vstupu mého do lesa telepaticky na mne účinkovala tak silně, že ve chvíli, když byla mne nejbliž, vyvolala tak úžasně silný její obraz, obraz skutečné, několik kroků vzdálené, oběma zcela podobný? Běželo by jen o přesmyčku.

Tak nebo tak - tato příhoda mne rozechvěla , znovu lásku mou vzbudila, učinila ji větší než kdy dříve - touhu vznítla po čarovném zjevu třeba to byl přízrak. - I to mne lákalo. - Chtěl jsem nemožnosti, žil jsem tento den v pohádce. Nebudu popisovat, co vše jsem cítil, - je to nemožno. A následující den v stejnou dobu ubíral jsem se v stejná místa.

Nebe bylo zcela pod mrakem, řídká mlha ležela na krajině, padal sotva znatelný deštiček. Jaký kontrast k včerejšku!... Vzkročil jsem do lesa. Neočekával jsem, že myšlenky mé budou se opět zabývatí Sentou tak silně a divně jako včera, věda, že něco podobného často se neopakuje, a že právě, když člověk myslí: přijde ta nálada? přijde? -- zpravidla nepříjde. Hleděl jsem tedy myslet na jiné věci a velmi jsem byl překvapen, když již po několikaminutové chůzi lesem, zcela samy od sebe, počaly se všechny myšlenky mé tečit kol Senty, rychle, úžasně jasně. Cítil jsem, že v tom musí vězet jakýsi zevní tajemný vliv . . .

A tak octl jsem se zase v onom údolí. Mlha byla zde hustší než v kraji, místy srážela se v rozeznatelné kotouče. - Hned při vstupu pocítil jsem záhadnou elektrickou ránu do celé své bytosti, bylc mně, jako

bych byl vkročil do báchorového světa, jako bych byl v zemi vidění - Zvláštní narkosa obestřela mně duši, strach slabě se zmítal na jejím dně, ale bylo mně, jako by se mohl náhle strašně provalit . . . Něco neviditelného, hrozivého, jako by se na mne se všech stran tlačilo . . . Měl jsem chuť obrátit se z těchto strašidelných míst nazpět - ó, jak jsem se v tu chvíli bál objevení se čarovného vidění! Ale stud mně v tom zabránil -

Přicházel jsem k oné skupině stromů ; sotva mohl jsem dýchat. Nikdy nepodmanil si mne pocit zvenčí pocházející do té míry . . . Napjatě hleděl jsem do temného lůna malinkého lesíka, oddechl jsem si - nic jsem tam neviděl - nic tam nemohlo být, - nejtěžší úskalí bylo obepluto . . . Ale sotva jsem to pocítil, palčivá bolest zažehla mi v duši : ji nechceš vidět ! ji neuvidíš ! ó, jak jsi bídný -!

Tu trhl jsem sebou hrozně - nalevo na louce běhalo se něco silně - pohlédnu. Chvilí jsem s hrůzou patřil - Ale ne! - nebyla to ona, - jen chumáč mlhy neobyčejně hustý a bílý, - a mající klamavé obrysy lidského těla, jakoby teprve se tvářícího a vlnícího. Ale jaká to byla děsná podobnost v té mlžné atmosféře mezi chuchvalcem páry a bíle oděnou ženou ! Srdce mně strašně bilo - tu nové leknutí !

Asi třicet kroků přede mnou stála v mlze bílá postava . . . Viděl jsem, jak rozpínala paže. Dodav si náhle odvahy vrhl jsem se vpřed. - Ale ruce se tvary počaly rozplývat, postava znetvořovat, na stranu klonit, - ne, zas to nebyla Ona ! Prošel jsem - jejím tělem, - ale co jsem to v duši zaslechl? Nejtajemnější výkřik lásky touhy, bolu, něčeho mimo mne ve mně - a já cítil jasně, jakoby ubohá krásná duše Senty, obletující mne, toužil.a zjevit se, obejmout mne, snažila se zoufale nabýt těla - ale nemohla -

Strach ustoupil vášnivě srdnatosti a slastiplné touze . . . Prošel jsem několikrát údol, přes vzrůstající se dešť, šeptal jsem Sentino jméno, volal ji - marně. Nezjevila se - nepřišla.

Slunce zazářilo rudě nad samým západem, v roztrženém, jinak celou oblohu přikrývajícím mraku, když vstupoval jsem do domu svého, teď teprve hoře láskou a přísahaje si, že po celý rok, den co den ve tři hodiny odpoledne budu na palouku. A pak rozhořely se neobyčejně mohutné červánky, jako by byly iluminací na oslavu příštího velkého dne -

Myslím, že měl jsem této noci nejlepší sny, neboť dávno již neprocítl jsem v náladě tak růžové, dávno již nebyl jsem po celé dopoledne ve stavu tak bujarém, srdnatém, naděje plném . . . Pořád bylo mi v duši, v níž jakoby neslyšitelné vítězné písně stále hřměly, že tohoto dne potká mne nečekané světlo. - Nebe bylo od rána většinou jasné a stále jasnější : a když jsem ve dvě hodiny k lesu pádil, již jen několik nežných beránek, sotva se hýbajících, rozveselovalo azurnou poušť' . . . Ale ani jediný z nich neodvážil se přijít až k slunci : jak veselé jsou beránky na azuru, tak náhle zvažní, stanou se hrozivými, zakryjí-li slunce, stlumí-li jen částečně jeho zář; i nejmenší může se stát příčinou nejhroznějšího - nic není malé.

V lese jsem tentokrát skoro na Sentu nemyslel. Jen zvláštní, útočné myšlenky : vše, celý vesmír, celou věčnost ztéci, rozmetati, zdrtiti, hřměly mně opojenou duší.

A zase zaskvěl se přede mnou tajemný údol. - Démantově ležela na něm tichá, nejmohutnější zář slunovratu, skvěl se křišťálovým, nezemským jasnem. Stromy se nehýbaly, ptáci jakoby náhle ztichli, jednotvárná hudba much nápadně zeslábla a jen jako sen zněla jakoby ze zapadlé dálky. Zase pocítil jsem zvláštní úder při pohledu na tento kousek země a bezděčná neplná úzkost stlumila moji bujarost - Divně, ale ne nesladce, kolísaje mezi srdnatostí, úspěchem si jistou, a strachem, jenž měl však v sobě cosi svůdného, až sexuálně dráždivého, krácel jsem dále. Nad východem, ale značně níže než předevčírem v tuto dobu, běhala se duchově třetí čtvrt měsíce jako přízrak.

Již ušel jsem onen lesík - a v něm bílou postavu. Krev se mi zastavila, stanul jsem, ale hned nato tím pádněji vykročil - Postava zřetelněla - byla patrně obrácena ke mně zády, neboť nad bílým oděvem temnilo se to jako noc. Čím více jsem se blížil, tím více stahovala mi úzkost hrdlo. Téměř jsem běžel, cíťe, že kdyby to déle trvalo, pozbyl bych vši odvahy; bylť jsem odhodlán ji oslovit. Již jsem byl jen asi deset kroků od ní vzdálen - stála u samé pěšinky - tu otočila se ke mně známá nebeská tvář . . . Ještě několik kroků - já chtěl pozdravit, ale zmaten jsem stanul - a ona, hledíc na mne několik vteřin, rozepjala náruč - a padla mi v objetí. Nebudu líčit nevyličitelné pocity. Bylo v nich mnoho omámení, strašidelnosti - ale - přeci převládal pocit, že objímám - bytost skutečnou. Nesmírná slast, vesmír obejmající, mne opanovala - a já, cíťe rty její na svých, prsy její na své hrudi, tiskl jsem ji šíleně k sobě a hladil celou, celou. -A ona, sotva od prvních polibků hlavinku povznesla, počínala si též šíleně, že vzhledem k její mramorově klidné, hrdé tváři, působilo to až nepřírozeně. Zmítala tělem i všemi rysy tváře, svírala mne rukama i nohama,

smála se a plakala - a zas líbala - a ne právě cudně objímala - - A ten bezedný pohled jejich féerických očí -

"Ó, miláčku ! tedy přece, přece ! Ó ! Ó ! Zemru ! Vidím tě, vidím, ty můj dávný sne, můj jediný sne ! Neztratila jsem tě, nic se neztratí - ta zář Všeho! Nebesa se otvírají! Vidím tě - ted' ted' - ó, možno-li? Není to sen? Zemru slastnou závratí ! Ó, můj dávný, mé srdce, má duše, mé já, mé nebeské tajemství ! A ty mne miluješ též - to aspoň vím ! Já šťastná - nešťastná - vidím tě - zde - takto - takto -"

"Miluji tě!" zvolal jsem šile opojením. "Ty má nejslastnější! - Ale - kdo jsi jen? Skutečná či přízrak? Živá - či mrtvá? Senta? nebo jiná? Ó, pověz ! -"